

Vega kommune

Kommunal planstrategi 2024 – 2027

Innhold

1. Lovhjemmel og bakgrunn	3
2. Evaluering av planstrategi 2022-2024	4
3. Føringer for planarbeidet i Vega kommune	5
4. Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet	8
5. Kunnskapsgrunnlag for planstrategien	9
6. Overordnet planstrategi for Vega kommune	11
7. Framtidig planverk	12
8. Planoppgaver 2022 – 2024	13
9. Oppsummering – forslag til kommunestyrets vedtak	13
Vedlegg A – Utdrag fra PBL §10-1 om kommunal planstrategi	14
Vedlegg B Referansedokumenter	14

Bilde på forsiden: Ærfugler illustrert av kunstig intelligens.

1. Lovhjemmel og bakgrunn

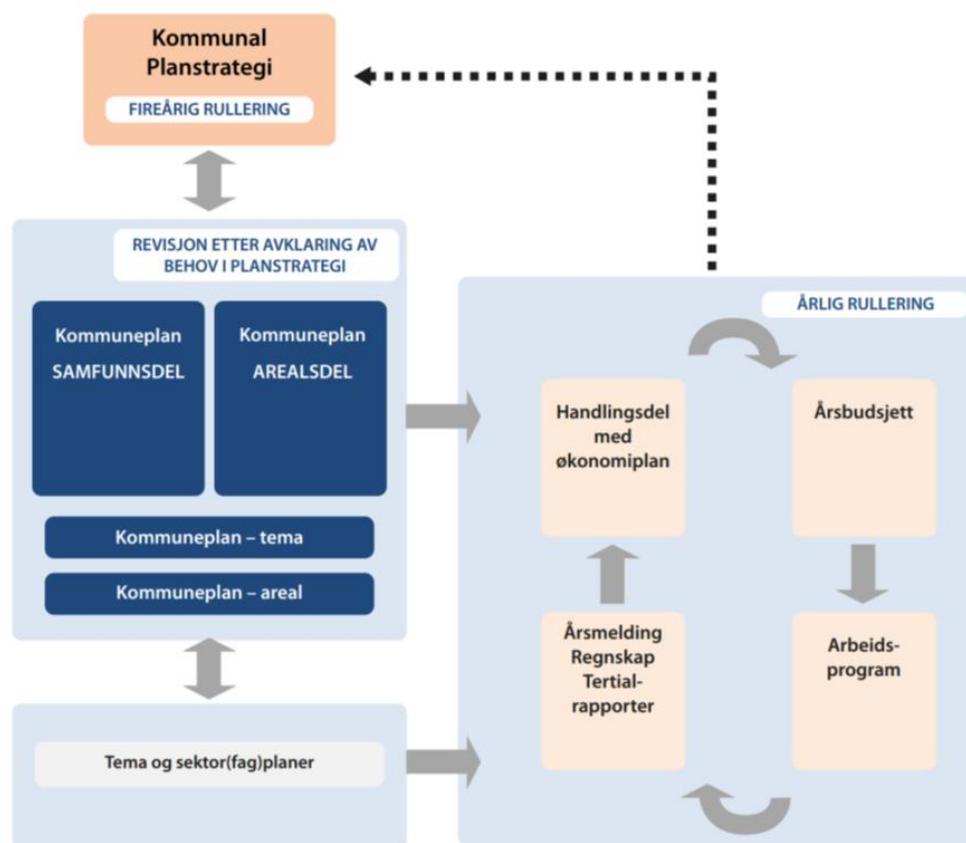
Vega kommune har utarbeidet ny kommunal planstrategi med hjemmel og pålegg i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (PBL). Lovens formål er *bærekraftig utvikling* til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Vi skal yte tjenester og drive samfunnsutvikling, samt utøve offentlig myndighet. Kommunen skal være *effektiv, tillitsskapende og bærekraftig*, jfr. Kommunelovens § 1.1.

Planstrategien klargjør hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere, starte opp og/eller videreføre for å legge til rette for ønsket utvikling. Planlegging i Vega skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Kommunen kan revidere planstrategien i løpet av perioden etter behov. Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen og kan fravikes hvis det er gode grunner til det. Kommunen kan ved behov sette i gang nytt planarbeid utover planstrategien. Avklaring av planbehovet vil da skje gjennom den ordinære planprosessen.

Vega kommune vedtok i desember 2024 ny kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036. Planen er en oppfølging av forrige planstrategi.

Vega kommunes kommunedelplan for kystsonen, som var en del av den regionale Kystsonenplan Helgeland, ble møtt med innsigelser. Kommunal og distriktsdepartementet (KDD) avgjorde innsigelsessaken til innsigelsesmyndighetenes fordel. Avslutning av denne saken gjør det nødvendig å re-starte planleggingen av kystsonens arealer. Denne planstrategien gir nye føringer for all arealplanlegging.

Figur: Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet (Kilde: KDD veileder)

2. Evaluering av planstrategi 2022-2024

Hovedløftet i perioden har vært arbeidet med den nye samfunnsdelen. Samfunnsdelen vår erstatter behovet for de fleste sektorvise kommunedelplanene og temaplanene og gjør det samlede planverket mye kortere, mer standardisert i utformingen og bedre koordinert på tvers av sektorer og plantemaer.

I merknader til kommuneplanen samfunnsdelen påpeker enkelte myndigheter at den nye samfunnsdelen er omfattende. Den utfordringen er en logisk konsekvens av at det aller meste av samfunnsplanverket er samlet i ett dokument, og var kjent på forhånd. Fordelene med den nye samfunnsdelen er klart større enn ulempene.

Under arbeidet med samfunnsdelen vedtok Vega kommune å ta inn forvaltningsplanen for Vegaøyen verdensarv inn som en integrert del av kommuneplanens samfunnsdel. Dette er meget godt mottatt av eksterne myndigheter.

Den forrige Forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarvområde (2015-2022) splittes i to; Vega kommunes samfunnsdel med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv, samt en forvaltningsplan for verneområdene som verneområdestyret tar ansvar for å utrede i samarbeid med blant annet Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen verdensarv. Vega kommune deltar i disse utredningene gjennom administrativt kontaktutvalg.

En ny temaplan for kulturminner er også vedtatt.

En vedtatt temaplan for vann og avløp (VA) ble også tatt inn i samfunnsdelen fordi utredningene viste at de burde planfestes sammen med annen infrastruktur.

Rullering av kommuneplanens arealdel og ny kommunedelplan for samfunnsikkerhet og beredskap er utsatt. Dette skyldes delvis venting på KDDs endelige avgjørelse om innsigelsene til Kystsoneplan Helgeland, samt manglende kapasitet i administrasjonen.

3. Føringer for planarbeidet i Vega kommune

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027

Følgende fem overordnede perspektiver legges til grunn av Regjeringen:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

FNs bærekraftsmål

Vega kommune har siden forrige kommunestyreperiode lagt FNs bærekraftsmål til grunn for kommunal planlegging.

FNs bærekraftsmål legges til grunn for Vegas kommunale planlegging i samsvar med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (Kgl. res. 20. juni 2023).

FNs bærekraftsmål er utarbeidet med tanke på solidaritet med kommende generasjoner. Bærekraftig utvikling defineres som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

Målenes tidshorisont er til år 2030. De oppsummeres ofte i de tre bunnlinjene «Sosiale forhold», «Miljø og klima» samt «Økonomi». Ved å legge bærekraftsmålene til grunn, setter Vega global utvikling på dagsorden samtidig som vi styrker lokalsamfunnets bærekraft.

Konvensjonen for vern av verdens kultur- og naturarv

Økende trusler mot kultur- og naturarv førte til at FNs organisasjon for undervisning, vitenskap, kultur og kommunikasjon (UNESCO) verdensarvkonvensjon ble opprettet i 1972. Som en av få kommuner i Norge, har Vega kommune, som verdensarvkommune, et ansvar for Vegaøyen verdensarv, som har vært på UNESCOs liste siden 2004. Begrunnelsen for Vegaøyens plass på listen er et unikt kulturlandskap med fremragende universelle verdier,

som er et resultat av samspillet mellom menneske og natur over lang tid. Særlig er det lagt vekt på ærfugl- og duntradisjonen, samt kvinnes bidrag.

FNs barnekonvensjon og Grunnlovens §§ 104 og 109

FNs barnekonvensjons artikler oppsummeres med fire, grunnleggende rettigheter (regjeringen.no):

- Barn har rett til liv og helse.
- Barn har rett til skolegang og utvikling.
- Barn har rett til omsorg og beskyttelse.
- Barn har rett til deltakelse og innflytelse.

Grunnlovens § 104 og §109 omhandler barns grunnleggende rettigheter generelt, samt grunnleggende rettigheter til utdanning. Konvensjonen og grunnlovstatusen innebærer at hensyn til barnas beste tar presedens over andre hensyn.

Vi legger til grunn at hensyn til barn, ungdommer og foreldrene deres er avgjørende også for lokalsamfunnets bærekraftige utvikling, og at planverket må ta høyde for det.

Folkehelse

Plan- og bygningsloven og folkehelseloven krever at kommunal planlegging skal fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller. Folkehelseperspektivet er grundig dekket i Vega kommunes samfunnsdel.

Regionale planer – Nordland fylkeskommunes

Fylkesplanen gjelder for 2013-2025, og utløper i perioden. Vega kommune er kjent med at fylkeskommunen skal utarbeide to regionale planer; regional plan for arealforvaltning og regional plan for livskraftige lokalsamfunn¹.

Siden Vega kommunes forrige planstrategi ble vedtatt, har Nordland fylkeskommune utgitt ny regional vannforvaltningsplan 2022-2027 «Vårt verdifulle vann». En del regionale planer har fått oppdaterte handlingsprogrammer.

Vega kommune tar spesielt interesse i disse to nye strategiene:

- Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023–2027
- Alle. Sammen. Ung inkludering i Nordland
- Bredbåndstrategi for Nordland fylkeskommune 2023–2027

Vega kommune følger godt med i den regionale planutviklingen, ikke minst for å ruste oss for rullering av vår egen kommuneplanens arealdel.

Interkommunalt samarbeid

Videreutvikling av interkommunalt samarbeid er en god strategi på områder hvor slikt samarbeid gir innbyggerne og samfunnet bedre resultater, enn om kommunen står alene. Vega er med i et høyt antall samarbeid. Vi har p.t. ikke vertskommuneansvar.

¹ Invitasjon til arbeidsverksted for å diskutere aktuelle tema for Nordlands framtid (epost 16. september 2024), samt <https://www.nfk.no/tjenester/planer-og-planlegging/pagaende-regionalt-planarbeid/> (oktober 2024).

Interkommunalt samarbeid er vektlagt tungt i kommuneplanens samfunnsdel og i dialogen med andre Helgelandskommuner. Vega kommune er åpen også for å innlede samarbeid om kommunale planoppgaver.

Organisering av samfunnsplanleggingen

Kommunestyret er planmyndighet og vedtar kommunens plandokumenter. Formannskapet er planutvalg og fatter vedtak etter fullmakt fra kommunestyret. Administrasjonen ved kommunedirektøren gjennomfører alle nødvendige utredninger.

Oversikt over relevante lover og forskrifter

Kommunal planlegging skal ivareta bestemmelser og hensyn fra en lang rekke lover, forskrifter, planretningslinjer samt nasjonal politikk som er utgitt i form av stortingsmeldinger eller annet. Vedlegg A lister de mest relevante dokumentene.

Fylkeskommunen som planfaglig veileder Samarbeid om velfungerende kommunale plansystem (Anbefalinger)

Rapporten er et resultat av et KS-FOU prosjekt med målsetting å klargjøre og styrke fylkeskommunens veiledningsrolle etter plan- og bygningsloven. Ambisjonene har vært å bidra til bedre og mer effektiv samhandling mellom regionale myndigheter og kommunene, gi et felles løft for kommuneplanleggingen og kommuneplanens samfunnsdel i valgperioden 2024-2027, og bidra til å utvikle effektive og velfungerende plansystem for kommunene uavhengig av kommunestørrelse.

Veilederen Arealdelen i kommuneplanen

Denne KDD-veilederen er ny fra 2022 og forventes å bli spesielt viktig for Vega kommune i 2024-2027 fordi kommuneplanens arealdel står foran en rullering.

Veilederen Arealregnskap i kommuneplan

Denne veilederen ble kunngjort av KDD i desember 2023 og er spesielt aktuell for Vega kommune i 2024-2027 fordi kommuneplanens arealdel står foran en rullering. Arealregnskap er et viktig kunnskapsgrunnlag for arealdelen, og har vært gjenstand for mye forskning de siste årene.

Veilederen Kommunalplanstrategi – Kommunestyrets redskap for å prioritere planoppgaver.

Denne nye veilederen (H-2559 B) ble kunngjort av KDD 30. september i år, og er lagt til grunn for denne planstrategien. Figuren på side 3 er fra denne veilederen og viser følgende momenter som er spesielt interessante for Vega kommune:

- Revisjon, ofte omtalt som rullering, skal gjennomføres etter en avklaring av behov i planstrategi. For Vega kommune, som har samlet det meste av planverket i en samfunnsdel, er dette spesielt viktig.
- Handlingsdel med økonomiplan (HØP) er et viktig styringsverktøy. Vega kommune skal bruke inneværende planstrategiperiode til å utvikle gode rutiner og årshjul for å lage HØP, jamfør samfunnsdelens Kapittel 12 Kommunal drift og forvaltning.

4. Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet

Vega kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 i desember 2024. Den bygger på et grundig utarbeidet kunnskapsgrunnlag og med oppdaterte føringer og utviklingstrekk lagt til grunn for planleggingen.

Vi har vurdert kommunens planbehov mot samfunnsdelens samlede innhold og de nasjonale forventningenes fem overordnede perspektiver. Kommuneplanens arealdel må rulleres av hensyn til samfunnsutviklingen lokalt. Vi ser videre et behov for å forsterke innsatsen innen perspektivet samfunnsikkerhet og beredskap. Årsaken er at sikkerhetsutfordringene både lokalt, nasjonalt og globalt har endret seg betydelig de siste årene.

Vega kommune vurderer utviklingen innen kunstig intelligens og maskinlæring å være utviklingstrekk som må vies oppmerksomhet i framtidige planer, samt som et nyttig hjelpemiddel i planleggingen. KI og maskinlæring er en integrert del av den framtidige digitaliseringen av det norske samfunnet, kommunal sektor inkludert.

Fra kommuneplanens samfunnsdel

Vega kommunes hovedmål for 2025-2036

Vega kommunes satsingsområder for 2025-2036

5. Kunnskapsgrunnlag for planstrategien

Vega kommune utarbeidet og vedtok i 2022 et grundig utredet og omfattende kunnskapsgrunnlag i forbindelse med planprosessen for kommuneplanens samfunnsdel. Kommunens *Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer* utløp i 2022, men utgjorde et nøkkeldokument for samfunnsplanleggingen.

Kapitlene i samfunnsdelen er utredet som for kommunedelplaner, og inneholder også viktige tall og utviklingstrekk for Vega kommune.

Nedenfor følger en oppdatering av kommunens ledelse samt demografi:

Kommunens ledelse:

Ordfører: Jon Albert Johansen Floa (Senterpartiet)

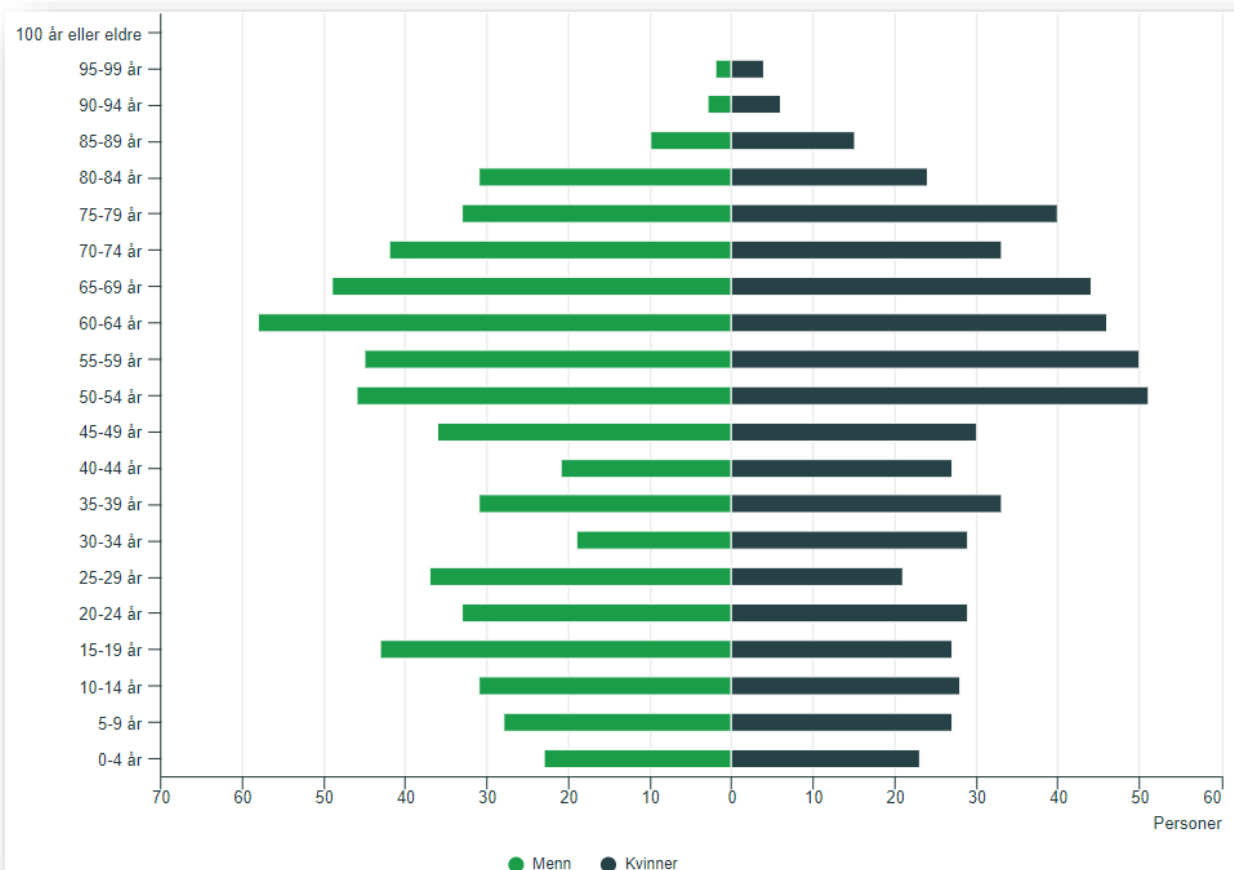
Varaordfører: Kjartan Sørøy (Industri- og næringspartiet (INP))

Kommunedirektør: Brit Skjevling

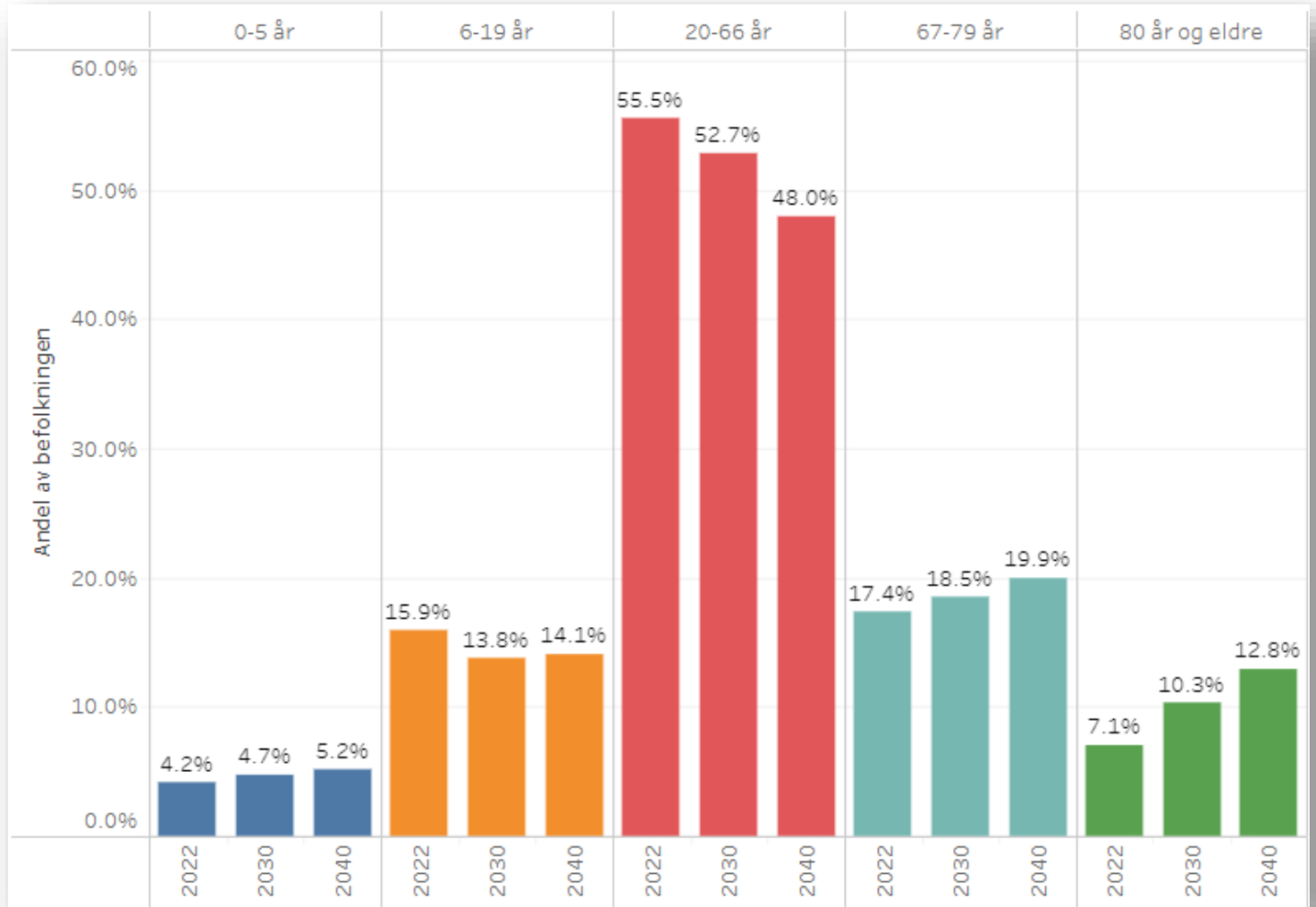
Kommunestyrets 15 representanter er fordelt med 4 fra Senterpartiet, 4 fra INP, 6 fra Arbeiderpartiet og 2 fra Rødt.

Demografi

Vega kommune har 1203 innbyggere, som er en liten økning fra forrige kunnskapsgrunnlag 2021/2022 (1180 innbyggere). Innbyggertallet er også noe høyere enn framskrivingen som ble lagt til grunn for samfunnsdelen. Flyktninger står for en viktig del av denne veksten. Det ble født 12 barn i kommunen i 2023. I SSBs regionale befolkningsframskrivninger forventes folketallet å være stabilt. Oppdatert aldersfordeling i kommunen pr 2024 (SSB).

Figuren nedenfor viser Regjeringens framskriving av befolkningssammensetningen i 2030 og 2040. Vega forventes en liten forbedring blant de yngste og i gruppen yrkesaktiv alder, sammenlignet med tidligere framskrivinger. For seniorer og de aller eldste er tallene stabile. Vi kan også forvente oss en liten bedring i framskrivingen av forholdstallet mellom personer i yrkesaktiv alder (20-64 år) fram mot 2040. Det nye tallet er 1.303 mot tidligere framskrevet 1.234. Tallet er fremdeles mye lavere enn landsgjennomsnittet på 2.241.

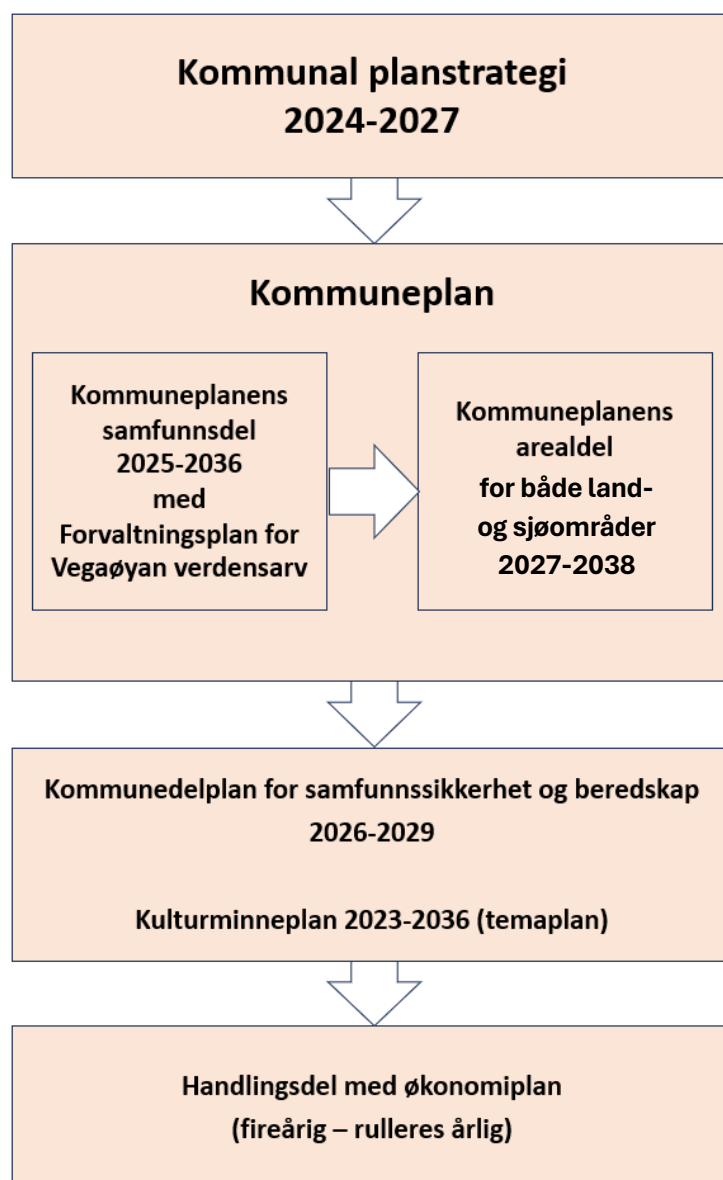
Flyktningeandelen i befolkningen er med på å forsterke usikkerheten i de demografiske framskrivingene for Vega kommune. Dette fordi kommunen har erfaring med at denne gruppen ofte velger å flytte flere ganger.

6. Overordnet planstrategi for Vega kommune

Vega kommunes planstrategi for 2022-2024 ble lagt til grunn for den nye samfunnsdelen vår, og videreføres i all hovedsak for perioden 2024-2027.

- Planstrukturen skal være gjennomførbar for administrasjonen. Det innebærer færre, kortere og smartere planer.
- Kommuneplanens samfunnsdel med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv er kommunens øverste plan. Den dekker de fleste tema innen samfunnfeltet og gir strategiske føringer for kommuneplanens arealdel.
- Kommunedelplaner, temaplaner og strategier reduseres til et minimum.
- Kunnskapsgrunnlaget oppdateres hvert fjerde år.
- Høy grad av leselighet og oppslagsvennlige dokumenter.
- Planmessig styring gjennom årlige vedtak om handlingsdel og økonomiplan (4-årig gyldighetsperiode).
- Gjennomgående struktur i planverket fra samfunnsdelen via handlingsdel og økonomiplan (HØP) til årsbudsjett og årsmelding.
- Plansamarbeid med andre kommuner.

De delene av denne planen som ivaretok verneområdene i Vega kommune, ivaretas nå av Vega verneområdestyre. Vega kommune er delaktig i dette planarbeidet gjennom administrativt kontaktutvalg. Det er viktig at kommunens planverk og forvaltningsplanen for verneområdene er koordinerte.

7. Framtidig planverk

Plan <i>Ansvarlig enhet</i>	Innhold – hvilke tema planen skal favne
Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 <i>Kommunedirektørens stab</i>	Planen dekker alle samfunnsmessige tema unntatt: <ul style="list-style-type: none"> • samfunnssikkerhet og beredskap • kulturminner/-miljøer Arbeidet med samfunnsdelen forventes avsluttet med endelig planvedtak i desember 2024. Rullering tas stilling til første gang i neste planstrategi.
Kommuneplanens arealdel <i>Samfunn og utvikling</i>	Rullering skal gjennomføres etter at ny samfunnsdel er vedtatt. Dette innebærer planoppstart i inneværende kommunestyreperiode.
KDP for samfunnssikkerhet og beredskap <i>Kommunedirektørens stab</i>	Helhetlig ROS, beredskapsplan med handlingsplan, kommunalt kriseteam, smittevern, helseberedskap, trafikkisikkerhet, akutt forurensning og vannforsyningsberedskap Beredskapsplaner for offentlige institusjoner Kommunal sikkerhet (data, HMS, personvern, vold, trusler, trakassering, skadeforebygging og lignende) Samhandling med sikkerhets- og beredskapsmyndigheter Grensesnitt mot planverket til Brønnøy brann og feiervesen Dette innebærer planoppstart i inneværende kommunestyreperiode.
Kulturminneplan 2023-2026 (temaplan) <i>Samfunn og utvikling</i>	Planen er ny og bygger på et omfattende og grundig bearbeidet kunnskapsgrunnlag. Gyldighetsperioden forlenges til 2036, i samsvar med samfunnsdelen.
Handlingsdel med økonomiplan	Utarbeides og vedtas årlig i desember for de fire påfølgende år.

8. Planoppgaver 2022 – 2024

Oversikten nedenfor viser at to større planoppgaver vil prege inneværende kommunestyreperiode; rulleringen av arealdelen samt ny kommunedelplan for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg skal Vega kommune innføre handlingsdel med økonomiplan (HØP) som et styringsverktøy for å følge opp den nye samfunnsdelen.

Planlegging 1. og 2. halvår 2022 - 2024	1/25	2/25	1/26	2/26	1/27	2/27
Kommuneplanens samfunnsdel med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv						
Kommuneplanens arealdel, rullering						
KDP for samfunnssikkerhet og beredskap						
Temaplan for kulturminner og kulturmiljøer						
Planstrategi 2028 - 2031						
Handlingsdel med økonomiplan						

9. Oppsummering – forslag til kommunestyrets vedtak

Kommuneplanens samfunnsdel med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv videreføres i inneværende kommunestyreperiode.

Kommuneplanens arealdel rulleres i inneværende kommunestyreperiode.

Kommunedelplan for samfunnssikkerhet og beredskap utredes og vedtas i inneværende kommunestyreperiode.

Gyldighetsperioden for temaplan for kulturminner forlenges til 2036.

Vedlegg A – Utdrag fra PBL §10-1 om kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Vedlegg B Referansedokumenter

Lover og forskrifter

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om folkehelsearbeid samt Forskrift om oversikt over folkehelsearbeidet
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.
- Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven)
- Lov om folketrygd (folketrygdloven) Kapittel 5 med tilhørende bestemmelser
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering
- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven), samt tilhørende Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (boligsosialloven)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)
- Lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven)
- Lov om klimamål (klimaloven)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen
- Forskrift om oversikt over folkehelsearbeidet
- Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

Nasjonale føringer og planretningslinjer

- Meld. St. 34 (2023–2024) En mer praktisk skole
- Meld. St. 27 (2022–2023) Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitikk for framtida
- Meld. St. 17 (2023–2024) Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp
- Meld. St. 31 (2023–2024) Perspektivmeldingen 2024
- Meld. St. 9 (2024–2027) Nasjonal helse- og samhandlingsplan – Vår felles helsetjeneste
- Meld. St. 5 (2023–2024) En motstandsdyktig helseberedskap
- Meld. St. 27 (2022–2023) Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitikk for framtida
- Meld. St. 26 (2022–2023) Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn
- Meld. St. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030
- Meld. St. 24 (2022–2023) Fellesskap og meistring – Bu trygt heime
- Meld. St. 23 (2022–2023) Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033)
- Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi
- Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg – Vi skal alle dø en dag
- Meld. St. 38 (2020–2021) Nytt, ressurs og alvorlighet – Prioritering i HO
- Prop. 40 L (2023–2024) Endringar i helse- og omsorgstjenesteloven
- Meld. St. 40 (2020–2021) Mål med mening – Norges handlingsplan
- Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid
- Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere
- Meld. St. 30 (2019–2020) En innovativ offentlig sektor
- Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken
- Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold
- Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida
- Meld. St. 19 (2016–2017) Opplev Norge – unikt og eventyrlig
- Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold
- Meld. St. 47 (2008–2009) Samhandlingsreformen
- Meld. St. 33 (2012–2013) Klimatilpassing i Norge
- Meld. St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldinga – Gode liv i et trygt samfunn
- Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida
- Meld. St. 5 (2019–2020) Levende lokalsamfunn,
- Meld. St. 19 (2016–2017) Opplev Norge – unikt og eventyrlig,
- Meld. St. 13 (2018–2019) Muligheter for alle – Fordeling og sosial bærekraft
- Meld. St. 14 (2019–2020) Kompetansereformen – Lære hele livet
- NOU 2020:15 Det handler om Norge (Demografiutvalget)
- Alle trenger et trygt hjem – Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2021–2024)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Nasjonale mål – vann og helse, (Regjeringen 22. mai 2014)
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing

Relevante veiledere:

- H-2559B Kommunal planstrategi
- T-1492 Kommuneplanprosessen, Miljøverndepartementet
- H-2481 B Kommuneplanens arealdel (veileder) (KMD) (2021)
- H-2555 B Arealregnskap i kommuneplan Kommunal- og distriktsdepartementet
- H-2302 B Medvirkning i planlegging, Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- H-2528 N Rettleiar om planlegging av fritidsbustader, KDD
- Planlegging i sjøområdene (veileder), KMD
- Veileder for strandsonen i 3D (regjeringen.no)
- Sametingets planveileder, Sametinget
- Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære områder (H-6/18)
- H-2498B Barn og unge i plan og byggesak, KMD 2020
- H-2480B Universell utforming i planlegging, KMD
- Håndbok i aldersvennlig lokalsamfunn (2020)
- Plan for friluftslivet ferdselsårer, M-1292 Miljødirektoratet
- IS-2110 God oversikt – en forutsetning for god folkehelse
- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (2019), Klima og miljødepartementet
- Klimahjelpen, DSB
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder, M98-2013, Miljødirektoratet 2013
- Tillit, KS folkevalgtprogram 2023-2027, Kapittel 9 Planlegging for bærekraftig samfunnsutvikling
- Kulturminner og verdiskapning i Nord-Norge, Norsk institutt for kulturminneforskning
- Suksessrike distriktskommuner anno 2018, Telemarksforskning TF-rapport nr. 442
- Utredning om små kommuner (Telemarksforskning, 2019)
- Tiltak for å stimulere til økt innovasjon og utvikling i små distriktskommuner TF-549/2020
- Hvorfor vokser steder? (Knut Vareide, 2018)
- Håndbok i aldersvennlig lokalsamfunn (KS, 2020)
- Den handlekraftige kommunen – KS, Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) og Norske arkitekters landsforbund
- Kommunenes sentralforbund og Kommunal- og distriktsdepartementet 22/00785-1: Sikkerhetstiltak i norske kommuner i forbindelse med Russlands invasjon av Ukraina
- KS (2022) Kunnskapsgrunnlag. Kommunesektorens arbeid med sirkulær økonomi
- KS: Hvordan utvikle lokal og regional kulturpolitikk. Veileder og refleksjonshefte (2022)

DSB har en rekke relevante veiledere innen samfunnssikkerhet og kommunal beredskap:
<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/>

Nordland fylkeskommunes <https://www.nfk.no/tjenester/planer-og-planlegging/> inneholder regional planveiledning.

Regjeringen har et eget veiledende nettsted for utforming av arealstrategier.
https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/fagtema/arealstrategi/id3019105/